



DEVELOPING THE PROFESSIONAL TRAINING OF STUDENTS IN THE FIELD OF FINE ARTS AND ENGINEERING GRAPHICS

Shafaotov Zakir

Docent at Karshi State University

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17551084>

ARTICLE INFO

Received: 28th October 2025

Accepted: 05th November 2025

Online: 06th November 2025

KEYWORDS

Fine arts, professional training, creative thinking, aesthetic taste, pedagogical technologies.

ABSTRACT

This article discusses the development of professional training of students majoring in fine arts. It analyzes effective ways of developing students' creative thinking, aesthetic taste, and practical skills. The importance of modern pedagogical technologies, innovative methods, and interdisciplinary approaches is also highlighted.

ПУТИ РАЗВИТИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ СТУДЕНТОВ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО ИСКУССТВА И ИНЖЕНЕРНОЙ ГРАФИКИ

Шафатов Закир

Доцент Каршинского государственного университета

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17551084>

ARTICLE INFO

Received: 28th October 2025

Accepted: 05th November 2025

Online: 06th November 2025

KEYWORDS

Изобразительное искусство, профессиональная подготовка, творческое мышление, эстетический вкус, педагогические технологии.

ABSTRACT

В данной статье рассматриваются вопросы развития профессиональной подготовки студентов направления изобразительного искусства. Анализируются эффективные пути формирования творческого мышления, эстетического вкуса и практических навыков студентов. Также показано значение современных педагогических технологий, инновационных методов и междисциплинарного подхода.

TASVIRIY SAN'AT VA MUHANDISLIK GRAFIKASI YO'NALISHI TALABALARI KASBIY TAYYORGARLIGINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI

Shafaotov Zakir

Qarshi davlat universiteti dotsenti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17551084>

ARTICLE INFO

Received: 28th October 2025

Accepted: 05th November 2025

Online: 06th November 2025

KEYWORDS

Ushbu maqolada Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi yo'nalishi talabalarining kasbiy tayyorgarligini rivojlantirish masalalari yoritilgan.



Tasviriy san'at, kasbiy tayyorgarlik, ijodiy tafakkur, estetik did, pedagogik texnologiyalar.

Maqolada talabalar ijodiy tafakkurini, estetik didini, nazariy va amaliy ko'nikmalarini shakllantirishning samarali yo'llari tahlil qilingan. Shuningdek, zamonaviy pedagogik texnologiyalar, innovatsion usullar va fanlararo yondashuvning ahamiyati ko'rsatib berilgan.

Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi yo'nalishi talabalarining kasbiy tayyorgarligini rivojlantirish masalasi hozirgi kunda oliy ta'lim tizimida eng muhim yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Bu yo'nalishdagi ta'lim nafaqat amaliy ko'nikmalarni shakllantirishni, balki ijodiy fikrlash, estetik did, va badiiy madaniyatni rivojlantirishni ham ko'zda tutadi. Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi ta'limi jamiyatning ma'naviy qiyofasini shakllantirishda muhim o'rin tutadi. Chunki chizmachilik, grafika, dizayn va boshqa san'at turlari insonning ichki olamiga ta'sir etib, uning dunyoqarashini boyitadi.

Zamonaviy sharoitda talabalarining kasbiy tayyorgarligini rivojlantirishda pedagogik texnologiyalar va innovatsion usullarning o'rni katta. Bu jarayonda an'anaviy ta'lim shakllari bilan birga, yangi metodlar — multimedia vositalari, raqamli platformalar, 3D modellashtirish va virtual reallik kabi vositalardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Bunday yondashuvlar talabalarining faolligini oshiradi, ularda mustaqil izlanish va ijodiy yechim topish qobiliyatini rivojlantiradi. Kasbiy tayyorgarlik jarayonida nazariy va amaliy bilimlarning uyg'unligi Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi yo'nalishi uchun alohida ahamiyat kasb etadi. Nazariy bilimlar talabalarni chizma geometriya, proyeksiyalash usullari, shakl va fazo nisbatlari, kompozitsion tuzilish hamda ranglar uyg'unligi qonuniyatlari bilan tanishtiradi. Amaliy mashg'ulotlar esa ushbu nazariy bilimlarni chizmachilik, konstruktorlik tasvirlari va grafik loyihalash jarayonlarida qo'llash imkonini yaratadi. Shu tariqa, nazariya va amaliyotning uyg'unligi talabalarining fazoviy tafakkurini rivojlantirib, ularni san'at va texnika kesishgan sohada raqobatbardosh mutaxassis sifatida shakllantiradi. Talabalar rangtasvir, natyurmort, portret va peyzaj kabi mavzularda ishlab, turli texnika va materiallar bilan ishlashni o'rganadilar. Bu orqali ularning ko'rgazmaviy tafakkuri, badiiy hissi va kompozitsion fikrlash qobiliyati rivojlanadi.

Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi ta'limining yana bir muhim jihati — ijodiy muhit yaratishdir. Ijodiy muhit talabalarining erkin fikrlashi va o'z g'oyalarini amalga oshirishda qo'llab-quvvatlovchi omil hisoblanadi. Oliy ta'lim muassasalarida ijodiy muhitni shakllantirish uchun master-klasslar, ijodiy uchrashuvlar, ko'rgazmalar va tanlovlar tashkil etish samarali hisoblanadi¹. Bunday faoliyatlar talabalarni yangi g'oyalar izlashga, o'z ishlarini tahlil qilish va boshqalar bilan tajriba almashishga undaydi.

Kasbiy tayyorgarlik jarayonida pedagogning shaxsiy namunasi va metodik mahorat darajasi ham katta ahamiyatga ega. O'qituvchi nafaqat bilim beruvchi, balki ilhomlantiruvchi shaxs sifatida ham talabalarga ta'sir ko'rsatadi. Uning ijodiy yondashuvi,

¹ Normurodov B. San'at ta'limining innovatsion usullari. – Toshkent: Iste'dod, 2020



kasbiy tajribasi va badiiy didi talabalar uchun namuna bo'lib xizmat qiladi². Shu bilan birga, talabalarni ilmiy-tadqiqot ishlariga jalb etish ham ularning kasbiy o'sishini ta'minlaydi. Ilmiy faoliyat talabalarda tahlil qilish, izlanish va xulosa chiqarish qobiliyatini rivojlantiradi. Zamonaviy ta'limda fanlararo yondashuv alohida ahamiyatga ega. Tasviriy san'atni dizayn, axborot texnologiyalari, psixologiya va pedagogika bilan bog'lab o'qitish talabalarning bilim doirasini kengaytiradi. Masalan, psixologiya elementlarini qo'llash orqali talabalar inson hissiyoti va xulq-atvorini to'g'ri tasvirlashni o'rganadilar. Axborot texnologiyalari yordamida esa ular raqamli illyustratsiyalar, grafik dizayn va animatsiya sohalarida o'z imkoniyatlarini kengaytiradilar³. Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi ta'lim jarayonida milliy va jahon madaniyati na'munalaridan foydalanish ham muhim. Bu talabalarda milliy g'urur va madaniy merosga hurmat hissini shakllantiradi. Shuningdek, jahon san'ati tarixini o'rganish ularga umuminsoniy qadriyatlar asosida fikrlash imkonini beradi. Milliy va xorijiy rassomlar ijodini taqqoslab tahlil qilish orqali talabalarda badiiy tahlil qobiliyati shakllanadi⁴. Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi ta'limida o'quv jarayonining har bir bosqichi talabalarning badiiy idrokini chuqurlashtirishga qaratilishi lozim. Bunda o'qituvchi talabalarga nafaqat texnik ko'nikmalarni, balki badiiy tafakkurni rivojlantirish usullarini ham singdiradi. San'atni anglash jarayoni o'quvchidan kuzatuvchanlik, tafakkur kengligi va his-tuyg'ularni ifodalash qobiliyatini talab etadi. Shu boisdan ham Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi ta'limida psixologik yondashuv va emotsional rivojlanishni qo'llab-quvvatlash muhim o'rin tutadi. Har bir talabaning individual ijodiy yo'nalishini aniqlash va uni mustaqil izlanishlar orqali rivojlantirish zarur. San'at darslarida milliy madaniyat unsurlarini o'rganish bilan birga, jahon san'ati tendensiyalarini tahlil qilish ham talab etiladi. Talabalarning ijodiy faoliyatini baholashda jarayon va natijaning uyg'unligiga e'tibor qaratish pedagogik yondashuvni takomillashtiradi. Ijodiy topshiriqlar, tanlovlar va ko'rgazmalar orqali o'quvchilarning o'z imkoniyatlarini namoyon etishlariga sharoit yaratiladi. Bunday faoliyat ularning san'atga bo'lgan ishtiyoqini kuchaytirib, kasbiy shakllanishini jadallashtiradi. Natijada, Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi sohasida chuqur bilim va amaliy tajribaga ega, estetik tafakkuri rivojlangan ijodkorlar yetishib chiqadi.

Xulosa qilib aytganda, Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi yo'nalishi talabalarining kasbiy tayyorgarligini rivojlantirish — bu uzluksiz, ko'p qirrali jarayon bo'lib, unda nazariy bilim, amaliy ko'nikma, ijodiy muhit va zamonaviy texnologiyalar uyg'unligi muhim ahamiyatga ega. Bu omillar uyg'un holda qo'llanilsa, kelajakda zamonaviy fikrlaydigan, milliy va jahon miqyosida raqobatbardosh mutaxassislar yetishib chiqishi ta'minlanadi.

References:

1. Karimov A. Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi nazariyasi. – Toshkent: Fan, 2021.
2. Normurodov B. San'at ta'limining innovatsion usullari. – Toshkent: Iste'dod, 2020.

² Xidoyatov Sh. Pedagogik mahorat va ijodiy yondashuv. – Toshkent: Muallif, 2019

³ Rasulov D. Integratsion yondashuv va zamonaviy san'at. – Tashkent: Yangi asr avlodi, 2022

⁴ Jalolova M. Tasviriy san'atda milliy qadriyatlarining o'рни. – Samarqand: SamDU nashriyoti, 2023



3. Xidoyatov Sh. Pedagogik mahorat va ijodiy yondashuv. – Toshkent: Muallif, 2019.
4. Rasulov D. Integratsion yondashuv va zamonaviy san'at. – Tashkent: Yangi asr avlodi, 2022.
5. Jalolova M. Tasviriy san'atda milliy qadriyatlarning o'рни. – Samarqand: SamDU nashriyoti, 2023.